

DET KONGELIGE
KUNNSKAPSDEPARTEMENT

Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet
7491 Trondheim

Deres ref	Vår ref	Dato
	201004359	17.12.10

Statsbudsjettet for 2011 kap. 260 – Tildelingsbrev for Norges teknisk- naturvitenskapelige universitet

Tildelingsbrevet for 2011 består av følgende deler:

Innledning	3
1. Hovedprioriteringer	4
2. Mål, styring og intern kontroll	5
3. Budsjettildeling for 2011	16
4. Rapportering om planer og resultater	17
5. Etatsstyringsmøtet 2011	20

Innholdsfortegnelse

Innledning	3
1. Hovedprioriteringer	4
2. Mål, styring og intern kontroll	5
2.1. Styrets ansvar	5
2.2. Mål- og resultatstyring	5
2.3. Mål for 2011	6
2.4. Fullmakter og delegering	8
2.5. Særskilte forventninger og krav til institusjonenes virksomhet	9
2.5.1. Kvalitet i forskning og utdanning	9
2.5.2. Internasjonalisering	9
2.5.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)	9
2.5.4. Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)	10
2.5.5. Grunnskolelærerutdanning	10
2.5.6. Styring av kapasitet for enkelte utdanninger	11
2.5.7. Bruk av midler til nye studieplasser	11
2.5.8. Dobbeltkompetanse	12
2.5.9. Likestilling	12
2.5.10. Midlertidige tilsetninger	13
2.5.11. Universell tilrettelegging	13
2.5.12 HMS	13
2.5.13. Intern styring og kontroll	13
2.6. Felles føringer for alle statlige virksomheter	15
3. Budsjettildeling for 2011	16
3.1. Budsjettvedtak kap. 260 – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitetet ..	16
3.1.1. Endringer i budsjetttrammen fra 2010 til 2011	16
3.2. Kap. 281 post 01	17
4. Rapportering om planer og resultater	17
4.1. Rapport og planer for 2010-2011 – endringer i rapporteringskrav	18
4.2. Rapporteringskrav for 2011	19
4.3. Frister for rapportering	19
5. Etatsstyringsmøtet 2011	20

Innledning

Universitets- og høyskolesektoren har en helt sentral rolle i å møte samfunnets behov for kunnskap og kompetanse. Kunnskap vil være avgjørende for å kunne møte globale og nasjonale utfordringer knyttet til miljø og klima, helse og velferd og verdiskaping. Norge vil trenge flere personer med høyere utdanning i framtiden.

Styret er det øverste organ ved universitetene og høyskolene, og er således tillagt et stort samfunnsansvar i forhold til å møte de nasjonale utfordringene. Det er viktig at styrene er dette ansvaret bevisst og tar en aktiv rolle i utviklingen av virksomhetene. Styret må utarbeide strategier og planer for å sikre høy kvalitet i utdanning og forskning i tråd med samfunnets behov.

Formålet med de årlige tildelingsbrevene er å følge opp Stortingets budsjettvedtak og forutsetninger, samt forutsetninger og krav som departementet utleder av dette. Tildelingsbrevet er departementets sentrale styringsdokument overfor underliggende institusjoner og hovedkanalen for formidling av forventninger for det aktuelle budsjettåret. Det er derfor viktig at styret er godt kjent med tildelingsbrevets innhold.

Endringer i tildelingsbrevet for 2011

Departementet har ønsket å gjøre tildelingsbrevets formål og styringsinnhold tydeligere. Årets tildelingsbrev har derfor fått en annen struktur enn tidligere. Departementet har lagt til grunn at føringer som ikke endrer seg vesentlig over tid, og administrative krav til oppfølging og rapportering, kan legges i vedlegg eller gjøres tilgjengelige på nettsidene til Database for statistikk om høgre utdanning (DBH).

Kap 1 omtaler regjeringens **hovedprioriteringer** for universitets- og høyskolesektoren for 2011, og som institusjonene og styret forutsettes å være kjent med og planlegge sin aktivitet i forhold til. Tildelingsbrevet gjengir her de hovedprioriteringene som er lagt frem for Stortinget i forbindelse med statsbudsjettet for 2011 (Prop. 1 S (2010-2011)).

Kap. 2 presenterer **mål** for 2011 og beskriver de mer konkrete **forventningene** departementet har til institusjonenes virksomhet og til institusjonenes styrer for 2011. Blant annet presenteres departementets mål for institusjonen i 2011 og hvilke krav og forventninger som knyttes til institusjonens oppfølging og planlegging av virksomheten. I dette kapitlet er også inntatt enkelte fellesføringer som regjeringen har fastsatt for alle statlige virksomheter for 2011.

Delegering av budsjettfullmakter og administrative **fullmakter** til institusjonen fremgår av vedlegg 1 med unntak av endringer i disse, som omtales både i tildelingsbrev og vedlegg.

Kap 3 inneholder bakgrunn og enkeltkomponenter i **budsjetttildelingen** til institusjonen i 2011.

Kap 4 omhandler **rapporteringskrav**. Selve rapporteringskravene er lagt i vedlegg 1 samt i DBH.

Kap 5 orienterer om **etatsstyringsmøtet i 2011**.

1. Hovedprioriteringer

Nedenfor gis et kort overblikk over de viktigste satsingene i 2011. En mer utfyllende oversikt over strategier og tiltak innenfor de ulike områdene finnes i Prop. 1 S (2010-2011) for Kunnskapsdepartementet i avsnittet *Strategiar og tiltak* etter omtale av mål for høyere utdanning og forskning og tilstandsvurdering. I tillegg er tiltak nærmere presisert under de enkelte kapitler i kategori 07.60.

Utviklingen i sektoren – økt opptakskapasitet

Universitets- og høyskolesektoren har utviklet seg raskt og positivt i de senere år. Søknadstallene har økt og flere studenter gjennomfører i samsvar med progresjonen som er avtalt i utdanningsplanene. Det er blitt mer internasjonal utveksling og institusjonene har utviklet og omstilt studietilbud. Forskingen er i positiv utvikling både når det gjelder omfang og kvalitet på vitenskaplig publisering, avlagte doktorgrader og internasjonalt forskningssamarbeid. Det er flere prosesser i sektoren for økt samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon med sikte på å øke det faglige samarbeidet både innenfor utdanning og forskning, og på det administrative området. Det er viktig å fortsette med den positive utviklingen og være forberedt på flere omstillinger, økte kompetansekrav og vekst i tallet på studenter. Regjeringen vil øke opptakskapasiteten i sektoren med ca. 76 mill. kroner knyttet til ca. 2 200 studieplasser i 2011. Det er behov innenfor både teknologi, naturvitenskap, lærerutdanning, helse- og sosialfag og juss. Med videreføring av flerårige plasser gir dette opp mot 8 300 nye studieplasser i 2016.

Grunnskolelærerutdanningen

Regjeringen styrker også grunnskolelærerutdanningen for å medvirke til å nå de ambisiøse målene med disse nye utdanningene. Grunnskolelærerutdanningen vil derfor få høyere uttelling i finansieringssystemet sammenliknet med allmennlærerutdanningen. Tiltaket innebærer en økning på ca. 13 mill. kroner i 2011 og opp mot 114 mill. kroner i 2014. Det innebærer en betydelig ressursheving for utdanningene på sikt. Departementet legger til grunn at ressursøkningen blir brukt til å følge opp forutsetningene om høyere kvalitet, blant annet gjennom en mer integrert forskningsforankret utdanning og bedre kvalitet i praksisopplæringen.

Bygg og infrastruktur

Regjeringen viderefører midler til nye bygg, vedlikehold og utstyr i sektoren for å medvirke til god og effektiv infrastruktur. Dette omfatter blant annet 469,7 mill. kroner i utstyrsmidler til universitets- og høyskolesektoren og en oppstartsbevilgning på 45 mill. kroner til andre fase i restaureringen av sentrumsbygningene ved Universitetet i Oslo, sistnevnte over budsjettet til Fornyings-, administrasjons- og kirke departementet.

Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon

Universitets- og høyskolesektoren skal være mangfoldig, robust og forberedt til å møte de økte behovene innenfor høyere utdanning og forskning i årene som kommer. Kunnskapsdepartementet vil medvirke til prosesser som gir tydeligere arbeidsdeling og mer faglig konsentrasjon gjennom samarbeid i sektoren, både innenfor utdanning og forskning og på det administrative området. Det innebærer også at ca. 50 mill. kroner videreføres til slike prosesser i 2011. Departementet legger videre til rette for strukturendring og samordning ved å styrke de felles administrative enhetene i sektoren med ca. 19 mill. kroner. Samtidig må institusjonene ta ansvaret for den strategiske utviklingen og for å møte nye og økte forventninger fra samfunnet og enkeltindivider.

2. Mål, styring og intern kontroll

2.1. Styrets ansvar

Styret har ansvar for strategisk og faglig utvikling av institusjonen i tråd med de målene myndighetene har satt og samfunnets behov. Styret har overordnet ansvar for institusjonens samlede virksomhet og et særlig ansvar for institusjonens strategier og oppfølging av disse, jf. universitets- og høyskoleloven kapittel 9 og hovedinstruks om økonomiforvaltningen ved statlige universiteter og høyskoler. Styret har ansvar for å handle strategisk innenfor rammene og forvalte og prioritere den samlede rammebevilgningen best mulig for å nå de overordnede målene for sektoren.

Styret må derfor blant annet:

- etablere strategier, planer og tiltak for å følge opp målene som er satt av departementet og evt. definere egne mål og styringsparametre
- sørge for nødvendige internkontrollsystemer og risikovurderingssystemer
- sørge for at rapporteringen tilfredsstiller lovbestemte krav i særlover som Kunnskapsdepartementet ikke har ansvar for og som derfor ikke omtales særskilt i tildelingsbrev eller vedlegg.
- sørge for at lover og regler følges, for en ansvarlig økonomiforvaltning og for å gi pålitelig regnskapsinformasjon

2.2. Mål- og resultatstyring

Mål- og resultatstyring er det overordnede styringsprinsippet i staten. I henhold til økonomireglementet i staten skal alle statlige virksomheter legge mål- og resultatstyring til grunn for planlegging og oppfølging av virksomheten. Departementet har på bakgrunn av dette fastsatt en målstruktur som et overordnet rammeverk for styring. Institusjonene skal innenfor denne rammen selv vurdere å fastsette egne mål og strategier tilpasset den enkelte institusjons egenart, prioriteringer og særskilte utfordringer.

Risikostyring skal være integrert i mål- og resultatstyringen. Med utgangspunkt i strategiske risikovurderinger har styret ansvar for å etablere et system for risikostyring som innbefatter:

Tildelingsbrev for Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet - 2011

- vurdering av akseptabel risiko
- risikoelementer som det tas hensyn til etter at akseptabel risiko er vurdert
- vurdering av risikostørrelse for hvert risikoelement
- tiltak for å redusere risikoen
- vurdering av restrisikoen etter at tiltak er iverksatt

Nedenfor i pkt 2.3 gjengis de sektormål og virksomhetsmål som er fastsatt for universiteter og høyskoler i 2011. Styringsparametrene, både de kvantitative og de kvalitative, er inntatt i DBH. Lenke til dette området i DBH er inntatt i vedlegg 1. Målstrukturen for 2011 er i hovedsak uforandret fra 2010. **Nytt av året** er at det under sektormål 5 er fastsatt nye kvantitative styringsparametre for de institusjoner som har ansvar for museumsvirksomhet.

Departementet forutsetter at den enkelte institusjon i sine planer for 2011 dekker målstrukturen slik den er fastsatt av departementet og inkluderer de virksomhetsmål og styringsparametre institusjonen selv har fastsatt.

Endringer i målstruktur for 2012

Departementet arbeider for tiden med å gjennomgå den samlede målstrukturen for universitets- og høyskolesektoren, og vurdere mulige justeringer i denne. Dette skjer i samarbeid med sektoren. Departementet vil holde institusjonene godt orientert om dette. Departementet tar sikte på å legge frem en ny målstruktur i Prop. 1 S og tildelingsbrevet for 2012.

2.3. Mål for 2011

Sektormål 1. Universiteter og høyskoler skal tilby utdanning av høy internasjonal kvalitet som er basert på det fremste innenfor forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og erfaringskunnskap.

Virksomhetsmål 1.1 Universiteter og høyskoler skal utdanne kandidater med høy kompetanse med relevans for samfunnets behov.

Virksomhetsmål 1.2 Universiteter og høyskoler skal tilby et godt læringsmiljø med undervisnings- og vurderingsformer som sikrer faglig innhold, læringsutbytte og god gjennomstrømning.

Virksomhetsmål 1.3 Universiteter og høyskoler skal ha et utstrakt internasjonalt utdannings samarbeid av høy kvalitet, som bidrar til økt utdanningskvalitet.

Sektormål 2 Universiteter og høyskoler skal oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet i forskning, faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.1 Universiteter og høyskoler skal gjennom nasjonalt og internasjonalt samarbeid tilby forskerutdanning av høy kvalitet. Forskerutdanningen skal være innrettet og dimensjonert for å ivareta behovene i sektoren og samfunnet for øvrig.

Virksomhetsmål 2.2 Universitetene skal ivareta nasjonale behov for bredde i grunnforskningen. Universitetene har et nasjonalt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning innen de fagområder de tildeler doktorgrad. Samtidig skal universitetene konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.3 De vitenskapelige høyskolene har et særskilt ansvar for grunnforskning og forskerutdanning på sine fagområder, og skal konsentrere forskningsinnsatsen for å oppnå resultater av høy internasjonal kvalitet innen utvalgte fagområder og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.4 De statlige høyskolene har et særskilt ansvar for profesjonsrettet forskning, utviklingsarbeid, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet i regionene. Samtidig skal de statlige høyskolene innrette sin forskningsinnsats slik at de oppnår resultater av høy internasjonal kvalitet innen fagområder de tildeler doktorgrad, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 2.5 Kunsthøyskolene har ansvar for utvikling av praktisk rettet forskning og utviklingsarbeid på sine fagområder, og skal arbeide med kunstnerisk utviklingsarbeid, forskning, kompetanseutvikling og nyskapende virksomhet innenfor aktuelle kunst- og designfag. Kunsthøyskolene skal innrette sin forskningsinnsats slik at forskerutdanningen holder høy internasjonal kvalitet, og samarbeide nasjonalt og internasjonalt om forskning og kunstnerisk utviklingsarbeid.

Sektormål 3 Universiteter og høyskoler skal medvirke til å spre og formidle resultater fra forskning og faglig og kunstnerisk utviklingsarbeid og bidra til innovasjon og verdiskapning basert på disse resultatene. Universiteter og høyskoler skal også legge til rette for at tilsatte og studenter kan delta i samfunnsdebatten.

Virksomhetsmål 3.1 Universiteter og høyskoler skal gjennom formidling og deltagelse i offentlig debatt tilføre samfunnet resultatene fra forskning og utviklingsarbeid.

Virksomhetsmål 3.2 Universiteter og høyskoler skal medvirke til samfunns- og næringsutvikling gjennom utdanning, innovasjon og verdiskapning.

Sektormål 4 Universiteter og høyskoler skal organisere og drive sin virksomhet på en slik måte at samfunnsoppdraget blir best mulig ivaretatt innenfor rammen av disponible ressurser.

Virksomhetsmål 4.1 Universiteter og høyskoler skal sikre en god og effektiv forvaltning av ressursene.

Virksomhetsmål 4.2 Universiteter og høyskoler skal gjennom sin personalpolitikk medvirke til et høyt kompetansenivå, et godt arbeidsmiljø og et mindre kjønnsdelt arbeidsliv.

Virksomhetsmål 4.3 Universiteter og høyskoler skal ivareta høy kvalitet i økonomiforvaltningen. God intern kontroll og effektiv ressursforvaltning skal tas hensyn til i institusjonens strategiske prioriteringer.

Virksomhetsmål 4.4 Universiteter og høyskoler skal bidra til at nasjonale kunnskapsressurser forvaltes helhetlig og til at oppgaver og ansvar fordeles og løses gjennom samarbeid.

Sektormål 5 Universitetet i Bergen, Universitetet i Oslo, Universitetet i Stavanger, Universitetet i Tromsø og Norges teknisk-naturvitenskapelige universitet har et særskilt ansvar for å bygge opp, drive og vedlikeholde museum med vitenskapelige samlinger og utstillinger for publikum.

Virksomhetsmål 5.1 Universitetene skal sørge for god sikring og bevaring av samlingene ved universitetsmuseene, og bidra til digitalisering av denne kulturarven.

Virksomhetsmål 5.2 Universitetsmuseene skal gjennom samlingsvirksomheten være en aktiv samfunnsaktør. Samlingene skal tilrettelegges for bruk i offentlig forvaltning og av den interesserte allmennhet.

2.4. Fullmakter og delegering

Stortinget har gitt de statlige universitetene og høyskolene særskilte fullmakter som fornyes for ett år om gangen i forbindelse med Stortingets behandling av statsbudsjettet. I tillegg har departementet delegert en rekke administrative fullmakter til institusjonene. Fullmakter som gis for ett år om gangen må fornyes hvert år i tildelingsbrevet. En fullstendig oversikt over delegerte fullmakter fremgår av vedlegg 1.

Nytt i år er at institusjonene får delegert fullmakt til å ta ut påtalebegjæring på vegne av staten. Departementet delegerer til styret for institusjonen å påtale økonomiske misligheter ved institusjonen. Styret kan delegerer denne fullmakten til rektor og direktør, som ikke kan delegerer den videre.

2.5. Særskilte forventninger og krav til institusjonenes virksomhet

Nedenfor presenteres en oversikt over særskilte politiske forventninger eller krav til institusjonens virksomhet som departementet forutsetter at den enkelte institusjon har særlig oppmerksomhet på i 2011.

2.5.1. Kvalitet i forskning og utdanning

Evalueringer og tidligere reakkrediteringer fra NOKUT og fagevalueringer fra Norges forskningsråd viser at det fortsatt er betydelige kvalitetsutfordringer i sektoren. Evalueringene adresserer en rekke anbefalinger til institusjonenes utdannings- og forskningsvirksomhet for å utvikle og sikre kvaliteten. Departementet forutsetter at styret har stor oppmerksomhet rettet mot utvikling av kvaliteten i den faglige virksomheten, og sørger for den nødvendige oppfølgingen av disse anbefalingene gjennom sine prioriteringer og strategivurderinger.

Spesielt vises det til at Norges forskningsråd har i 2010 avsluttet evalueringer av fagene norsk økologisk landsbruksforskning, filosofi og idehistorie samt fysikk. Departementet legger til grunn at institusjonene følger opp de anbefalinger som evalueringskomiteene gir for institusjonens egne fagmiljø.

2.5.2. Internasjonalisering

Internasjonalisering av utdanning er et prioritert område for regjeringen, og er ikke bare et mål i seg selv, men også et virkemiddel til å fremme økt kvalitet og relevans i norsk utdanning. Det er viktig å intensivere dette arbeidet.

Institusjonens styre og ledelse har et særskilt ansvar for at:

- det drives internasjonalt samarbeid med læresteder og forskningsmiljøer i andre land,
- det legges til rette for internasjonal utveksling av studenter og faglig og teknisk-administrativt personale
- utdanningstilbud og studiemiljø inneholder internasjonale elementer og arbeidsmåter som fremmer en internasjonal faglig innretning
- institusjonen engasjerer seg i og overfor internasjonale organisasjoner med virksomhet som er aktuell for institusjonens mandat

Departementet understreker betydningen av å se internasjonalt forsknings- og høyere utdanningssamarbeid i sammenheng.

2.5.3. Samarbeid, arbeidsdeling og konsentrasjon (SAK)

For at sektoren samlet skal få en god utvikling, må de høyere utdanningsinstitusjonene ta andre institusjoner i betraktning i sine strategiske valg. Den enkelte institusjon må aktivt søke gode og effektive løsninger for samarbeid og arbeidsdeling med andre høyere utdannings- og forskningsinstitusjoner for å realisere målene om konsentrasjon og

styrking av fagmiljøer. Som nevnt ovenfor, er det bevilget 50 mill. kroner til slike prosesser i 2011. I tildelingen av strategiske midler i 2011 vil departementet prioritere tiltak som fører til arbeidsdeling og konsentrasjon, herunder prosesser med sikte på sammenslåing av institusjoner.

2.5.4. Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA)

Som en oppfølging av St.meld. nr. 44 (2008–2009) Utdanningslinja skal alle institusjoner alene eller sammen med andre institusjoner opprette Råd for samarbeid med arbeidslivet (RSA). Dette skal gjøres innen 1. juni 2011. Det er lagt til institusjonene å vurdere formen på rådet/rådene, men det legges til grunn at arbeidslivets parter og studentene er representert. I tillegg vil det være naturlig å invitere aktører fra andre sektorer, frivillige organisasjoner eller folkevalgte. Hvis en gjennomgang av eksisterende fora viser at det er hensiktsmessig å videreføre/utvikle ett av disse som RSA, må dette omtales særskilt i Rapport og planer (2011-2012).

Rådene skal utarbeide en strategi for samarbeid med arbeidslivet. Strategien må være forankret i institusjonens ledelse og ha klare mål og kriterier for måloppnåelse. Strategien legges ved Rapport og planer (2011-2012).

2.5.5. Grunnskolelærerutdanning

Det er satt ambisiøse mål for de nye grunnskolelærerutdanningene, jf. Innst. S. nr. 185 (2008-2009) og St.meld. nr. 11 (2008-2009) *Læreren. Rollen og utdanningen*. De økte kvalitetskravene er konkretisert i forskrift om rammeplan for grunnskolelærerutdanningene for 1. – 7. trinn og 5. - 10. trinn, jf rundskriv F-05/2010. Det vises spesielt til kravene om at det skal være differensierte programmer av høy kvalitet med og integrering av teori og praksis og til kravet om økt kvalitet i praksisopplæringen. For å kunne nå målene, har Stortinget vedtatt å styrke de nye grunnskolelærerutdanningene ved at de fra annet halvår 2011 blir innplassert i kategori D i finansieringssystemet for universiteter og høyskoler.

For en budsjetteknisk forklaring til fordelingen av bevilgning for 2011 vises det til punkt 3.1.

Kunnskapsdepartementet har nedsatt en Følgegruppe som de neste årene vil rapportere om hvordan institusjonene oppfyller kvalitetskravene i de nye utdanningene. Dersom gjennomgang viser at enkelte institusjoner ikke oppfyller kvalitets- eller aktivitetskrav til de nye utdanningene, vil det i senere budsjettbehandlinger være aktuelt å omfordele tildelte studieplasser innen disse utdanningene.

2.5.6. Styring av kapasitet for enkelte utdanninger

Institusjonene må i utgangspunktet selv tilpasse sine studietilbud til endringer i søkningen, men for å sikre rekrutteringen til bestemte yrkesgrupper er det fortsatt behov for å stille krav til studiekapasitet ved enkelte utdanninger.

Departementet setter aktivitetskrav for noen utdanninger. Aktivitetskravene er knyttet til antall avlagte 60-studiepoengsenheter det første studieåret ved den enkelte utdanning. Videre er det lagt inn forutsetning om videreføring av opptaksnivået for enkelte andre utdanninger.

Departementet forutsetter at opptaksnivået for realfags- og ingeniørutdanningen blir holdt på samme nivå som tidligere.

Det blir ikke stilt aktivitetskrav for lærerutdanningene i 2011. Departementet har i rundskriv F-13/2009 Nasjonale rammer for de nye grunnskolelærerutdanningene varslet at det vil bli innført aktivitetskrav for de to nye grunnskolelærerutdanningene på bakgrunn av blant annet studiepoengsproduksjonen første studieår (2010-2011). Institusjonene må primært disponere eventuell ledig kapasitet på dette området til ulike grunnutdanninger for lærere eller til videreutdanning til lærere i sentrale skolefag. Dette bør helst skje etter samarbeid og samråd med andre lærerutdanninger i eksisterende eller nye nettverk eller i regionen. Departementet vil følge nøye med på rekrutteringen til lærerutdanningene ved hver enkelt institusjon, og vil vurdere ytterligere tiltak dersom studieplasser til lærerutdanning ikke blir fylt opp.

Tabell 1 Aktivitetskrav 2011 - 2012

Utdanning	Antall 60-studiepoengsenheter som skal avlegges første årstrinn
Medisinutd.	116
Psykologi prof. utd.	55

2.5.7. Bruk av midler til nye studieplasser

Det er for 2011 bevilget midler til å opprette om lag 2 200 nye studieplasser for å imøtekomme større ungdomskull og behov for økt opptakskapasitet, jf. Innst. S 12 (2010-2011), jf. Prop. 1 S (2010-2011). En studieplass er definert som 60 studiepoeng, dvs. at departementet forventer en aktivitetsøkning tilsvarende en heltidsekvivalent per tildelt studieplass.

Fordelingen av studieplassene er basert på en helhetlig vurdering av institusjonenes kapasitet og nasjonale behov, og er presentert i *Orientering om forslag til statsbudsjettet for 2011 for universiteter og høyskoler*.

- 1) Totalt 715 studieplasser tildeles innenfor fagområdene helse- og sosialfag, lærerutdanning, teknologi og rettsvitenskap med gitt lengde og innplassering i gjeldende

kategori for studiet. Dette gjelder studieplasser der det er et særlig behov for flere kandidater nasjonalt.

2) 330 studieplasser tildeles som frie plasser innenfor fagområdene helse- og sosialfag, lærerutdanning og realfag. Det innebærer at institusjonene selv kan velge hvilke studier de vil tilby innenfor hver av disse fagområdene, i tråd med egne strategier. Midlene til disse plassene tildeles i kategori D i finansieringssystemet og vil trappes opp i fire år. Departementet legger til grunn at institusjonene oppretter minst så mange plasser som de er tildelt innenfor fagområdene helse- og sosialfagsutdanninger, lærerutdanning, teknologiutdanninger og rettsvitenskap.

3) I tillegg tildeles midler til om lag 1 160 frie studieplasser som institusjonene selv kan bruke i tråd med egne strategier, for å spisse fagprofilen i fag der det er god rekruttering og for å møte et nasjonalt og regionalt behov. Midlene tildeles i kategori D og trappes opp i fire år. Departementet legger til grunn at samlet vekst i opprettede studieplasser skal være minst så stor som de nye plassene tilsier.

Det presiseres at midlene som er bevilget til nye studieplasser skal medføre at flere studenter får et tilbud om høyere utdanning. Midlene skal ikke finansiere allerede opprettede studieplasser. Dersom senere rapportering fra institusjonen og tall fra Database for statistikk om høgre utdanning (DBH) viser at forutsetningene for bevilgningene ikke er innfridd, vil bevilgning for senere år ikke kunne påregnes. Departementet vil følge opp at institusjonene dimensjonerer sitt totale studietilbud i tråd med bevilgninger til nye studieplasser, og at nye studieplasser kommer i tillegg til allerede eksisterende studieplasser.

Med forbehold om Stortingets årlige vedtak om statsbudsjettet tar Kunnskapsdepartementet sikte på å videreføre bevilgningene til studieplasser i fremtidige budsjetter.

2.5.8. Dobbeltkompetanse

Universiteter med doktorgradsprogrammer i psykologi ble i perioden 2002–2005 tildelt stipendiattstillinger øremerket dobbelkompetanseutdanning i psykologi. Etter hvert som de første kullene av studenter fullfører utdanningen, skal de ledige stillingene fortsatt brukes til dobbelkompetanseutdanning i psykologi og aktiviteten videreføres på samme nivå som tidligere.

2.5.9. Likestilling

Det er viktig å oppnå balanse mellom antall kvinner og menn på alle stillingsnivå og fagområder. Innenfor en del fagområder er kvinner fortsatt sterkt underrepresentert og det er behov for økt innsats. Dette gjelder spesielt matematiske, naturvitenskapelige og teknologiske fag (MNT) og stillinger på høyere nivå i medisin.

Institusjonene skal innenfor både den faglige og administrative virksomheten prioritere arbeidet med å legge til rette for rekruttering som fører til kjønnsbalanse på områder hvor kvinner eller menn er særlig underrepresentert, og til å utarbeide handlingsplaner for likestilling. Institusjonene skal blant annet arbeide for å bedre arbeidsvilkårene for og øke tallet på kvinner i høyere akademiske stillinger. Den iverksatte insentivordningen på 10 millioner kroner for å øke kvinneandelen i høyere vitenskapelige stillinger innen MNT-fag vil premiere universiteter og høyskoler ved at hver ny tilsetting av kvinner innenfor disse fag utløser maksimalt 300 000 kroner til institusjonen. Dette er en forsøksordning som foreløpig gjelder et begrenset antall institusjoner.

2.5.10. Midlertidige tilsetninger

Det er et uttalt politisk mål at bruk av midlertidige tilsetninger reduseres til et absolutt nødvendig minimum. Institusjonene må foreta en gjennomgang av egen andel midlertidige tilsetninger og lovligheten av disse, samt utarbeide en systematisk oversikt over hjemmelsgrunnlag og varighet. Det må innføres rutiner for systematisk oversikt over utviklingen av midlertidige tilsetninger som løpende sikrer oversikt over individuelle grunnlag og varighet. Det bør lokalt iverksettes systematisk opplæring for å sikre nødvendig kunnskap om grunnlag og premisser knyttet til midlertidige tilsetninger. Departementet ber om at institusjonene gjennomfører årlige drøftinger om bruken av midlertidige tilsetninger med tillitsvalgte.

2.5.11. Universell tilrettelegging

Institusjonene skal ha utarbeidet handlingsplaner for godt læringsmiljø for studenter med funksjonsnedsettelse. Kravet følger av Stortingsmelding nr 8 (1998-1999) Om handlingsplan for funksjonshemmede 1998-2001 og gjelder fremdeles. Institusjonenes planer skal blant annet ha tiltak som er knyttet til et universelt utformet læringsmiljø, jf universitets og høyskoleloven § 4-3. Dette betyr at læringsmiljøet er slik at studenter som er kvalifiserte kan få opptak til og utbytte av utdanningen uavhengig av funksjonsnivå og med minst mulig bruk av særløsninger.

2.5.12 HMS

Departementet ser alvorlig på Arbeidstilsynets rapport av 11. oktober 2010 og pålegg om utbedringer ved NTNU. Departementet forutsetter at alle pålegg og varsler blir fulgt opp med konkrete planer for oppfølging og retting. Vi forutsetter videre at styret følger opp at alle deler av NTNUs virksomhet oppfyller kravene til arbeidsmiljø på for-skriftsmessig måte.

2.5.13. Intern styring og kontroll

Det er viktig at institusjonene har en god intern styring og kontroll for å sikre målrettet og kostnadseffektiv drift, pålitelig ekstern regnskapsrapportering, og overholdelse av lover og regler. Institusjonene skal følge opp områdene nedenfor.

Etiske retningslinjer

De aller fleste institusjoner har fastsatt etiske retningslinjer for virksomheten. Institusjoner som ikke har utarbeidet etiske retningslinjer skal utarbeide dette innen 1. mars 2011. Departementet forutsetter at alle institusjonene publiserer vedtatte etiske retningslinjer på sine hjemmesider på Internet.

Institusjonene skal utarbeide strategier for å motvirke brudd på disse retningslinjene.

Riksrevisjonen og Sivilombudsmannen

Riksrevisjonen skal, på vegne av Stortinget, kontrollere at statsforvaltningen gjennomfører sine oppgaver i samsvar med Stortingets vedtak og forutsetninger. Institusjonene skal innrette sin virksomhet slik at merknader fra Riksrevisjonen unngås. Henvendelser og eventuelle merknader fra Riksrevisjonen skal behandles raskt og effektivt. Styret må innrette sin virksomhet og sin kontroll med dette som målsetting.

Sivilombudsmannen skal sørge for at forvaltningen ikke opptrer urimelig. Det er derfor et mål å innrette virksomheten slik at berettigede klager til Sivilombudsmannen unngås.

Økonomiforvaltning

Rapporteringen og Riksrevisjonens forvaltnings- og regnskapsrevisjon viser at det fortsatt er kvalitetsutfordringer i den administrative virksomheten og gjennomføring av de ulike forvaltningsoppgavene.

Departementet forutsetter at institusjonene med utgangspunkt i revisjonskommunikasjonen følger opp og lukker de avvik som er påpekt. Departementet forventer videre at styret følger opp det ansvaret som er definert i hovedinstruksen for universiteter og høyskoler, og sørger for at de administrative oppgavene blir løst i henhold til gjeldende regelverk. Dette omfatter tilstrekkelig kapasitet og kompetanse, og at organiseringen av de administrative funksjonene er skriftlig definert i tråd med regelverket.

Forvaltning av bygninger og lokaler

Bygninger og lokaler er en stor utgiftspost for universiteter og høyskoler. Det er derfor viktig at alle institusjonene i sektoren går nøye gjennom arealbehovet sitt og de lokal-løsninger som er valgt, med sikte på størst mulig kostnadseffektivitet.

Departementet understreker at institusjoner som selv forvalter sin bygningsmasse, må gjennomføre nødvendig vedlikehold og påkostninger for å opprettholde bygningsmassens bruksverdi.

Rapportering til DBH

Departementet viser til at mange institusjoner har levert vesentlig forsinket og mangelfull rapportering til DBH i 2010. Dette medfører at departementet og DBH bruker unødvendige ressurser på å hente inn datagrunnlag for analyse og etatsstyring. Tids-

fristen for innrapportering av data til DBH må overholdes og dataenes pålitelighet må sikres.

Sikkerhet og beredskap

Institusjonenes beredskapsplaner skal bygge på regelmessige risiko- og sårbarhetsanalyser og kriseøvelser. Institusjonene skal følge gjeldende regelverk og retningslinjer.

2.6. Felles føringer for alle statlige virksomheter

Regjeringen har besluttet å legge noen felles føringer for alle statlige virksomheter, og at disse skal viderefremmes i tildelingsbrevene til de underliggende virksomhetene.

Inkluderende arbeidsliv

IA-avtalen krever at deltakende virksomheter skal forebygge og redusere sykefravær, styrke jobbnærvær og hindre utstøting og frafall fra arbeidslivet. Virksomhetene skal sette aktivitets- og resultatmål for å redusere sykefraværet, øke sysselsettingen av personer med nedsatt funksjonsevne, og stimulere til at yrkesaktiviteten etter fylte 50 år forlenges.

Brukerundersøkelser

Alle statlige virksomheter skal innenfor rammen av budsjettet regelmessig gjennomføre brukerundersøkelser. Resultatet skal være offentlig.

Lærlinger i staten

Den enkelte virksomhet skal vurdere hvilke lærefag som kan være aktuelle for virksomheten. På bakgrunn av denne vurderingen bør det, innenfor virksomhetens rammer, legges til rette for inntak av lærlinger med mål om økning av antallet lærlinger sammenlignet med 2010.

Det vises for øvrig til Statens personalhåndbok kap. 9.10 Særavtale om lønns- og arbeidsvilkår for lærlinger og lære kandidater i staten.

Tilgjengeliggjøring av offentlige data

Virksomheten skal gjøre egnede og eksisterende rådata tilgjengelige i maskinlesbare formater. Dette gjelder informasjon som har samfunnsmessig verdi, som kan viderebrukes, som ikke er taushetsbelagt og der kostnadene ved tilgjengeliggjøring antas å være beskjedne (bortfall av inntekter ved salg av data anses som en kostnad). Formater og bruksvilkår må være i overensstemmelse med Referansekatalogen og FADs føringer på nettstedet data.norge.no. Informasjon om hvilke rådata som er tilgjengelige, skal publiseres på virksomhetens nettside. Dette bør ses i sammenheng med registrering av datasett på nettstedet data.norge.no.

Virksomheter som vurderer å etablere nye eller å oppgradere eksisterende publikumstjenester med utgangspunkt i rådata, skal normalt gjøre disse rådataene offentlig tilgjengelige i maskinlesbare formater, dersom ingenting er til hinder for slik tilgjengeliggjøring av rådata. Før virksomheten eventuelt selv etablerer nye publikumsløsninger

basert på rådata, må det vurderes om det er mer kostnadseffektivt å tilgjengeliggjøre rådata i maskinlesbare formater som grunnlag for at andre kan utvikle tjenester.

3. Budsjettildeling for 2011

Tildelingen for 2011 blir utbetalt i begynnelsen av hver tertial med tre like store beløp.

3.1. Budsjettvedtak kap. 260 – Norges teknisk-naturvitenskapelige universitetet

Stortinget har gjort vedtak om bevilgning for 2011, jf. Innst. 12 S (2010–2011) og Prop. 1 S (2010–2011). I tillegg er det for enkelte institusjoner også lagt inn midler som ikke var fordelt i *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2011 for universiteter og høyskoler*.

Av den samlede tildelingen på kap. 260 er om lag 50 mill. kroner ikke fordelt på institusjonene. Disse midlene vil bli fordelt senere og knyttet opp mot økt samarbeid, arbeidsdeling og faglig konsentrasjon (SAK).

Tabell 2 Tildeling 2011 over kap. 260	Beløp (i kr 1000)
Sum finansiering post 50	3 300 833

3.1.1. Endringer i budsjettrammen fra 2010 til 2011

Tabellen under viser endringene i budsjettrammen fra 2010 til 2011, jf. del 3 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2011 for universiteter og høyskoler*, Innst. 12 S (2010–2011) og Prop. 1 S (2010–2011).

Tabell 3 Endring 2010-2011	Beløp (i kr 1000)
Konsekvensjusteringer studieplasser og utstyr	-42 758
Kompensasjon for pris- og lønnsjustering ¹	100 125
Nye studieplasser	5 378
Andre endringer	3 089
Utdanningsinsentiver (studiepoeng/utvekslingsstudenter)	20 041
Forskningsinsentiver (omfordeling forskningsmidler (RBO))	-57 640

For en forklaring til de ulike endringene vises det til del 3.3 i *Orientering om forslag til statsbudsjettet 2011 for universiteter og høyskoler*.

¹ Pris- og lønnsjustering på 3,1 pst. fra 2010 til 2011.

3.2. Kap. 281 post 01

Stortinget har gjort vedtak om bevilgninger for 2011, jf. Innst. 12 S (2010–2011) og Prop. 1 S (2010–2011). Tildelingen som står oppført i tabell 4, stilles med dette til disposisjon for institusjonen.

Tabell 4 Midler på kap. 281 post 01

Formål	Beløp (i kr)
Nasjonal pådriverenhet for funksjonshemmede	750 000
Sum tildeling over kap. 281 post 01	750 000

Nasjonal pådriverenhet for funksjonshemmede:

- Mål: Bedre tilgjengeligheten for funksjonshemmede i høyere utdanning.
- Departementet tar sikte på å legge midlene inn i NTNUs ramme fra 2012 sammen med de øvrige driftsmidlene for enheten.

For midler på kap. 281 post 01 som ennå ikke er stilt til disposisjon for institusjonene, sender departementet tillegg til tildelingsbrev i løpet av året.

4. Rapportering om planer og resultater

Som statlige forvaltningsorganer er universitetene og høyskolene underlagt en rekke særlover for offentlige virksomheter, og det er stilt særlige krav og forventninger til resultater og åpenhet om institusjonenes virksomhet. Universitetene og høyskolene er derfor stilt overfor relativt brede krav til rapportering om resultatene fra virksomheten.

Institusjonenes rapportering er viktig for å sikre åpenhet og kunnskap om sektorens utvikling og resultater. Institusjonens samlede resultater danner et viktig informasjonsgrunnlag for samfunnet og for offentlige myndigheters styring og oppfølging. Institusjonenes rapportering er også dels et viktig underlag for finansieringen av virksomheten.

Departementet benytter aktivt den informasjon som fremkommer gjennom institusjonenes rapportering til analyse og utvikling av politikken for sektoren. Departementet utarbeider blant annet en årlig tilstandsrapport for sektoren som gjør det mulig å se resultater og utvikling over tid og på tvers av institusjoner.

Den informasjonen som fremkommer gjennom rapporteringen er ikke minst viktig for institusjonen selv, for å kunne planlegge virksomheten og kunne se og vurdere resultater i forhold til de forventninger og krav som er satt til virksomheten, og i forhold til institusjonens egne mål og strategier.

Det årlige dokumentet *Rapport og planer* er derfor et helt sentralt verktøy for styret. Dette skal representere styrets overordnede vurdering av utviklingen ved institusjonen samt styrets strategier, planer og mål som følge av denne vurderingen.

Rapport og planer er samtidig styrets beretning til departementet som eier, og danner sammen med øvrig rapportering, et samlet bilde av institusjonens måloppnåelse og utvikling. Denne samlede informasjonen danner et viktig grunnlag for departementets arbeid overfor sektoren som helhet og for departementets styringsdialog med den enkelte institusjon.

4.1. Rapport og planer for 2010-2011 – endringer i rapporteringskrav

Institusjonen skal i Rapport og planer (2010-2011) med frist 1. mars 2011, legge frem en plan for disponering av tildelte midler i 2011 og institusjonens resultater i 2010. Det skal rapporteres om institusjonens egen fordeling av tildelte midler med en begrunnelse for institusjonens prioriteringer. De konkrete kravene til innholdet i Rapport og planer (2010-2011) er gitt i tildelingsbrevet for 2010. Departementet ber i tillegg om at det i Rapport og planer (2010-2011) redegjøres for følgende:

Institusjonens planer for oppfølging av tildelte studieplasser

Departementet ber om at institusjonene redegjør for planlagt bruk av midler til nye studieplasser i statsbudsjettet for 2011. Det er behov for en oversikt over fordeling av plassene på fagområde. Innenfor de prioriterte utdanningsområdene helse- og sosialfag, lærerutdanning og realfag/tekniske fag bes det om opplysninger knyttet til det enkelte studietilbud.

I tillegg bes det om en kort redegjørelse for eventuelle utfordringer knyttet til oppretting av nye studieplasser for 2011, f.eks. infrastruktur, praksisplasser etc.

Rapportering om SAK

Departementet ber institusjonene om å gi en beskrivelse av samarbeid med andre institusjoner med sikte på arbeidsdeling og konsentrasjon og hvordan dette bidrar til å nå målet om sterkere fagmiljøer og mer profilerte institusjoner. SAK-tiltak og -prosesser skal beskrives i forhold til institusjonens strategi og hvordan de bidrar til å utvikle institusjonen innenfor prioriterte områder.

Institusjoner som har mottatt strategiske SAK-midler i 2010, skal rapportere om bruken av disse, og spesielt om måloppnåelse i forhold til de tiltakene det ble søkt midler til.

Rapportering på studentkapasitet

For planlegging av eventuell videre opptrapping av studieplasskapasiteten ved universiteter og høyskoler har departementet behov for en mer samlet og systematisk oversikt over potensiell studiekapasitetsøkning som inkluderer alle institusjonene. En slik oversikt vil gi viktig informasjon for tildeling av eventuelt nye studieplasser i årene som kommer. Vi ønsker en enkel oversikt over det antallet studieplasser institusjonen kan øke kapasiteten med på kort sikt (høsten 2012), og innenfor hvilke fagområder. I vurde-

ringene skal det legges til grunn en 60/40 pst. finansiering av nye studieplasser i tråd med gjeldende finansieringssystem. For øvrig legges gjeldende budsjettnivå og infrastruktur til grunn.

Spørsmål knyttet til kapasitet og planer for vekst vil være aktuelle tema for styringsdialogen for de kommende årene. Institusjonene kan i forslag til statsbudsjett for 2013 justere og spesifisere ytterligere sine ønsker om studieplasser, jf. frist 1. desember 2011.

For å gjøre kartleggingsarbeidet så enkelt som mulig, ber vi institusjonen om å besvare det elektroniske kartleggingsskjemaet som er lagt på DBHs nettsider:

<http://dbh.nsd.uib.no/dokumentasjon/rapporteringskrav/index.action>

Skjemaet skal returneres ferdig utfylt elektronisk til departementet, men også som eget vedlegg i Rapport og planer (2010–2011).

4.2. Rapporteringskrav for 2011

Institusjonen skal i Rapport og planer (2011-2012) rapportere i samsvar med kravene som følger som vedlegg 1 til tildelingsbrevet for 2011, jfr. lenke til DBH i vedlegget. Her fremgår det også hvilke krav som er endret/nye for 2011.

4.3. Frister for rapportering

Fristene for rapportering er:

- Rapportering for 2010 til DBH: 15. februar 2011
- Rapport og planer (2010-2011) 1. mars 2011
- Departementet vil oversende et eget brev med krav og frister for årsavslutningen av regnskapet for 2010, og med frister og opplegg for øvrig økonomisk rapportering i 2011, parallelt med tildelingsbrevet.
- Budsjettforslag 2013: 1. desember 2011, jf. vedlegg 3 med omtale og tabell for satsingsforslag
- Rapportering for 2011 til DBH: 15. februar 2012
- Rapport og planer (2011-2012): 1. mars 2012.

Det er viktig at fristene overholdes. Rapportering til DBH og innsending av Rapport og planer vedtatt av styret innen fastsatt frist, er en forutsetning for en god gjennomføring av departementets etatsstyringsmøter med institusjonene. For en fullstendig oversikt over frister, se vedlegg 2.

Vi minner om at Rapport og planer (2010-2011) med frist 1. mars 2011 skal sendes i 25 eksemplarer til Kunnskapsdepartementet, Postboks 8119 Dep., 0032 Oslo, samt ett elektronisk eksemplar til postmottak@kd.dep.no.

5. Etatsstyringsmøtet 2011

Departementet ønsker en overordnet dialog i etatsstyringsmøtet. Dialogen i etatsstyringsmøtet vil konsentreres om institusjonens resultater, planer og strategier og eventuelle særskilte utfordringer for å nå målene.

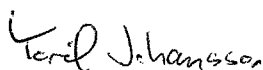
I 2010 publiserte departementet en egen tilstandsrapport for universitets- og høyskolesektoren. Departementet tar sikte på at en tilsvarende tilstandsrapport vil bli ferdigstilt og offentliggjort på departementets nettsider i forkant av etatsstyringsmøtene med institusjonene. Departementet vil benytte tilstandsrapporten som del av underlagsmaterialet for vurderinger i forkant av etatsstyringsmøtet. Departementet kommer tilbake med nærmere informasjon om tidspunkt for offentliggjøring av rapporten.

Departementet ber om at styret selv setter sammen en delegasjon fra institusjonen på inntil sju representanter, hvorav styreleder, daglig leder og en studentrepresentant er obligatoriske deltakere. Departementet ønsker å møte et representativt utvalg av styret som overordnet organ – og institusjonen bes legge vekt på dette ved sammensetningen av delegasjonen til møtet. Vi ber om tilbakemelding om hvem som skal delta senest tre uker før møtedato.

Departementet vil sende institusjonene en dagsorden for etatsstyringsmøtet i god tid før møtet. Institusjonene kan selv foreslå saker de ønsker å ta opp med departementet i etatsstyringsmøtet. Vi ber om at disse blir meldt til departementet senest tre uker før møtedato.

Etatsstyringsmøtet har en tidsramme på inntil tre timer, og er berammet til **9. mai 2011 kl. 13-16** i Trondheim. Departementet vil også avholde et fellesmøte med institusjonene i Midt-norsk nettverk. Dette møtet er berammet til **9. mai 2011 kl. 10-12** i Trondheim. Departementet vil komme tilbake med dagsorden for møtet i egen ekspedisjon. Grunnlagstallene som blir brukt til å vurdere resultatoppnåelsen ved institusjonen vil bli lagt ut på DBHs web-sider: <http://dbh.nsd.uib.no/styringsdata/>

Med hilsen

Toril Johansson (e.f.)
ekspedisjonssjef

Lars Vasbotten
avdelingsdirektør

3 vedlegg

Kopi: Riksrevisjonen

Fylkesmannen i Sør-Trøndelag ved Utdanningsavdelingen

Studentsamskipnaden i Trondheim

Norsk samfunnsvitenskapelig datatjeneste

Vedlegg 1

1. Fullmakter

1.1. Generelt

Det vises til generelt regelverk for universitets- og høyskolesektoren, Bevilgningsreglementet, Reglement for økonomistyring i staten, Bestemmelser om økonomistyring i staten og revidert hovedinstruks fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet om økonomiforvaltningen ved institusjoner i universitets- og høyskolesektoren. For administrative fullmakter viser vi også til særskilte brev og rundskriv. Eventuelle tilskuddsordninger må forvaltes i tråd med regelverket for staten.

Departementet kan når som helst trekke tilbake gitte fullmakter. Fullmaktene medfører ingen innskrenkninger i departementets instruksjonsmyndighet.

1.2. Budsjetfullmakter

1.2.1. Vedtak om nettobudsjettering

Stortinget gir ved særskilt vedtak samtykke til unntak fra bruttoprinsippet, jf. Bevilgningsreglementet § 4 annet ledd. Unntaket er bekreftet for 2011 ved at det er gitt nettobevilgning under utgiftspost 50 i budsjett for 2011, jf. Innst. 12 S (2010-2011) og Prop. 1 S (2010-2011).

Storingsvedtaket innebærer at institusjonen kan disponere eksterne inntekter fullt ut til sitt formål, i tillegg til bevilgning på 50-post. Institusjonen disponerer eventuelt positivt årsresultat og har ansvaret for å dekke eventuelt negativt årsresultat, jf. rundskriv R-106 fra Finansdepartementet og hovedinstruks fra daværende Utdannings- og forskningsdepartementet om økonomiforvaltningen ved institusjoner i universitets- og høyskolesektoren.

Institusjoner med unntak fra bruttoprinsippet må påse at midler fra andre statsinstitusjoner utbetales til institusjonenes arbeidskonti hos kontofører.

1.2.2. Eiendomsfullmakt

Institusjonen kan i henhold til vedtak II Merinntektsfullmakter nr. 3 i Prop. 1 S (2010-2011), jf. Budsjett-innst. 12 S (2010-2011), bruke inntekter fra salg av eiendommer til kjøp, vedlikehold og bygging av andre lokaler til undervisnings- og forskningsformål ved samme institusjon.

Departementet forutsetter at institusjonene forelegger for departementet saker som er av prinsipiell art eller som innebærer større arealendringer.

1.2.3. Fullmakt til å opprette og eie aksjer i selskaper

Institusjonenes adgang til å opprette selskaper og å kjøpe aksjer i eksisterende selskaper forutsetter at departementet gir institusjonene særskilte fullmakter i henhold til vedtak IV Andre fullmakter nr. 2, jf. Prop. 1 S (2010-2011), jf. Innst. 12 S (2010-2011).

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å:

- a) opprette nye selskap og eie aksjer i selskap som er av faglig interesse for institusjonen
- b) bruke overskudd av oppdragsfinansiert aktivitet til kapitalinnskudd ved opprettelse av nye selskaper eller ved kjøp av aksjer i selskaper, som er av faglig interesse for virksomheten
- c) bruke utbytte fra selskap som institusjonen har kjøpt aksjer i eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd
- d) bruke inntekt fra salg av aksjer i selskap som institusjonen har ervervet med overskudd fra oppdragsvirksomhet eller etter fullmakt forvalter, til institusjonens drift eller til kapitalinnskudd.

Institusjonens eierskap i selskaper skal besluttes av styret, som skal kunne godtgjøre at dette er av faglig interesse. Videre skal styret fastsette mål for eierskapet og retningslinjer for forvaltningen, jf. rundskriv F-20-07. Eierskap er ikke en forutsetning for samarbeid eller for at ansatte ved institusjonen kan ha verv som styremedlem i et selskap.

Institusjonen skal legge departementets reglement til grunn ved sin utøvelse av myndighet etter fullmaktene, jf. universitets- og høyskoleloven § 12-4. Vi minner om at det ikke er adgang til å benytte tingsinnskudd og at det ikke er adgang til å opprette stiftelser.

1.3. Administrative fullmakter

1.3.1. Fullmakt til å forvalte statens eierinteresser

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å forvalte statens eierinteresser på vegne av departementet, jf. ovennevnte fullmakter. Institusjonen skal legge departementets retningslinjer for forvaltning av statens eierinteresser til grunn.

1.3.2. Delegering av innkallelse til generalforsamling i heleide selskap

Kunnskapsdepartementet delegerer med dette til institusjonen å innkalle til generalforsamling i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, og hvor institusjonen forvalter eierskapet, jf. aksjeloven § 20-5 første ledd.

Delegeringen gjelder for 2011, og kan ikke delegeres videre. Departementet forutsetter at institusjonen holder seg til bestemmelsene i aksjeloven, herunder varsler Riksrevisjonen om generalforsamlinger i aksjeselskap der staten eier alle aksjene, jf. aksjeloven § 20-7.

Institusjonen skal sørge for kjønnsbalanse i styrene i statsaksjeselskaper, jf. aksjeloven § 20-6. Departementet minner om at dette også er et mål i øvrige selskaper der staten eier aksjer.

1.3.3. Fullmakt til å inngå leieavtaler utover budsjettåret

Kunnskapsdepartementet gir institusjonen fullmakt til å inngå avtale om leie av lokaler, jf. departementets brev 26. mars 2001. Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at kostnadene dekkes innenfor uendret bevilgningsnivå for hele avtaleperioden.

Fullmakten gjelder ikke for leieprosjekt som etter sin art eller omfang må klassifiseres som byggesak. Fullmakten gjelder heller ikke for avtale om leie av lokaler med varighet ut over 10 år. Slike leieavtaler skal forelegges departementet til godkjenning før de inngås med bindende virkning for staten. Tilsvarende gjelder avtale om leie av spesialbygg fra privat utleier.

Det er en forutsetning for bruk av fullmakten at institusjonen nøye vurderer behovet for oppsigelsesklausuler. Hensynet til den fremtidige handlefrihet skal veie tungt ved denne vurderingen. Slike vurderinger skal foreligge som en del av grunnlagsmaterialet i den enkelte sak om inngåelse av leieavtaler.

Kunnskapsdepartementet gjør oppmerksom på at det er foretatt endringer i Statsbyggs prosedyrer for håndtering av byggeprosjekter innenfor kurantordningen. Vi viser i den forbindelse til vårt brev av 04. Desember 2010 med vedlagt Rundskriv P 5/2010 av 17. november 2010. Dette innebærer at alle kurantprosjekter må meldes til departementet før institusjonene setter byggesakene i bestilling hos Statsbygg, jf. også punkt 5.5 Øvrig rapportering større investeringsprosjekter.

1.3.4. Fullmakt til å inngå forlik eller innrømme erstatningsansvar

Institusjonen får fullmakt til å inngå forlik eller innrømme ansvar i saker om erstatning opp til kr 250 000. Fullmakten gjelder de saker der institusjonen selv skal dekke beløpet innenfor egne budsjettammer. I saker som gjelder erstatning over kr 250 000 skal saken forelegges departementet til avgjørelse.

Erstatning på grunnlag av alminnelige erstatningsregler, med unntak av ansvar i kontraktsforhold og ansvar i forbindelse med statens forretningsdrift, kan belastes Justisdepartementets budsjett, kap. 471 Statens erstatningsansvar. Øvrige utbetalinger av erstatning må universiteter og høyskoler dekke innenfor egne rammer.

Departementet understreker at institusjonen har ansvar for juridisk kvalitetssikring av erstatningsrettslige spørsmål før avgjørelse treffes. Det forutsettes at institusjonen foretar en grundig vurdering av de grunnleggende vilkår for erstatning, dvs. ansvarsgrunnlag, økonomisk tap, årsakssammenheng, påregnelighet og adekvans – og eventuelt om det skal inngås forlik uten å erkjenne ansvar.

Saker av prinsipiell betydning eller saker der det kan være tvil om den juridiske vurderingen skal forelegges departementet, som vurderer om Regjeringsadvokaten skal anmodes om bistand.

1.3.5. Fullmakt til å ta ut påtalebegjæring

Vi viser til straffeloven § 79 fjerde ledd, Statens personalhåndbok og PM 1995-17 6. september 1995 og PM 1995-26 27. november 1995 om påtale ved økonomiske misligheter i statstjenesten.

Departementet delegerer til styret for institusjonen å påtale økonomiske misligheter ved institusjonen. Styret kan delegere denne fullmakten til rektor og direktør, som ikke kan delegere den videre.

Vi minner om at begjæring om offentlig påtale må settes frem senest 6 måneder etter at den som er berettiget til å begjære påtale, er kommet til kunnskap om den straffbare handling og hvem som har foretatt den, jf. strl. § 80. Rask behandling av saken er viktig, både av hensyn til bevisene, fristen for påtale og fordi straffereaksjon ikke bør komme for lenge etter lovbruddet.

Videre minner vi om at underslag og tyveri fra statlig arbeidsgiver påtales av det offentlige, enten etter begjæring av staten som fornærmet, eller når allmenne hensyn mv. krever påtale, jf. strl. § 264 første og andre ledd. Det samme gjelder alminnelig bedrageri og utroskap, jf. strl. § 280 første og andre ledd. Grovt bedrageri og grov utroskap er undergitt ubetinget offentlig påtale, men også her vil i praksis anmeldelse og påtalebegjæring fra fornærmede normalt måtte foreligge for at etterforskningen skal komme i gang.

Institusjonen må underrette Riksrevisjonen og Fornyings-, administrasjons- og kirkedepartementet (FAD) og Kunnskapsdepartementet (KD) om den avgjørelse som er fattet. I saker hvor institusjonen er i tvil om påtale bør begjæres, eller hvor man ønsker å unnlate påtale, skal spørsmålet forelegges KD, som vil innhente FADs uttalelse. Hvis det på grunn av beløpets størrelse eller av andre årsaker er åpenbart at tiltale og straff må begjæres, kan institusjonen likevel gjøre dette uten at saken på forhånd er tatt opp med FAD og KD. Spørsmålet om påtale overfor statstjenestemenn skal alltid legges frem for KD som forelegge det FAD til uttalelse.

2. Rapporteringskrav

Alle rapporteringskravene til departementet og til DBH med spesifikasjoner ligger på internettsiden <http://dbh.nsd.uib.no/dbhvev/dokumentasjon/rapporteringskrav/>. Her ligger også informasjon om rutiner for rapportering.

Særskilte rapporteringskrav til institusjonen

Arbeidstilsynets rapport av 11. oktober 2010 og pålegg om utbedringer ved NTNU: NTNU skal i dokumentet Rapport og planer 2011-2012 gi en redegjørelse for institusjonens oppfølging av saken og de tiltak som er iverksatt.

Vedlegg 2

Årshjul med tidsfrister for rapportering 2011-2012 ¹⁾		
Tema	Tidspunkt	Kilde/Innhold
Mål, føringer og endelig budsjettramme for 2011 (Informasjon fra KD)	Desember 2010	Tildelingsbrev for 2011
Rapportering til DBH (Rapportering fra institusjonene)	Innen 15. februar 2011 (og 15. oktober 2011)	Tildelingsbrev for 2010 Rapporteringskrav og tidsfrister på nettsidene til DBH.
Resultatrapportering for 2010 Rapport og planer (2010 – 2011) (Rapportering fra institusjonene)	Innen 1. mars 2011	Tildelingsbrev for 2010 samt endringer jf tildelingsbrev for 2011.
Planer for 2011 Rapport og planer (2010 – 2011) (Rapportering fra institusjonene)	Innen 1. mars 2011	Tildelingsbrev for 2011.
Etatsstyringsmøter 2011 (Informasjon fra KD)	April – juni 2011	Vedlegg 4 til tildelingsbrev for 2011
Tilbakemeldinger etter etatsstyringsmøte (fra KD)	April-juni 2011	Brev til institusjonene etter avholdt etatsstyringsmøte
Målstruktur og foreløpige budsjettrammer for 2012, dokumentasjon av finansieringssystemet, aktivitetskrav og måltall (Informasjon fra KD)	Oktober 2011	Orientering om forslag til statsbudsjett for 2012
Budsjettforslag for 2013 (Forslag fra institusjonene)	1. desember 2011	Tildelingsbrev for 2011, jf vedlegg 3 med omtale av tabell for satsningsforslag
Mål, føringer og endelig budsjettramme for 2012 (Informasjon fra KD)	Desember 2011	Tildelingsbrev for 2012
Resultatrapportering for 2011 Rapport og planer (2011 – 2012) (Rapportering fra institusjonene)	1. mars 2012	Tildelingsbrev for 2011 samt evt. endringer jf. tildelingsbrev for 2012
Planer for 2012 Rapport og planer (2011 – 2012) (Rapportering fra institusjonene)	1. mars 2012	Tildelingsbrev for 2012.

¹⁾Informasjon om regnskapsrapportering gis i egen ekspedisjon

Vedlegg 3

Budsjettforslag for 2013 – omtale og tabeller for satsningsforslag

Budsjettforslaget skal inneholde forslag innenfor og utenfor rammen.

1. Satsningsforslag innenfor rammen

Institusjonene skal legge frem et tallbudsjettforslag for 2013. Planlagte tiltak som får budsjettvirkning etter 2013, skal også presenteres. Planene og prioriteringene må være i samsvar med fastlagte mål for sektoren og institusjonenes særskilte forutsetninger og strategier. Satsningsforslagene må kort beskrives, og kostnadene tallfestes.

2. Satsningsforslag utenfor rammen

Satsningsforslagene utenfor rammen benytter departementet i arbeidet med statsbudsjettet. Institusjonene må beskrive satsningsforslagene og kort redegjøre for hvorfor det ønskes midler til nettopp dette tiltaket. Kostnadene må tallfestes. Det er ønskelig at satsningsforslagene utenfor rammen oppsummeres i egen tabell, jf. tabellen nedenfor.

Tiltak 1	Kap/Post	2013	2014	2015
Sum				

Tiltak 2	Kap/Post	2013	2014	2015
Sum				